

חמת ששת הימים — כימעט.

פרשת ה"כימעט" הזה ראוייה לי תיאור. בשל היותה אופיינית כל-כך לאיש ולדורו.

לפני 15' במאי הגורלי, כאשר אף הענן הקטן ביותר באוסק לא בישר את הסערה הקרובה. התכנסה בבדיה-המועצות ועידה בינלאומית שיגרתיית לעניינים סוצ' יאליים. הומונו אליה פקידים בכירים. אלון, או שרה-עבודה האחראי לענייני הביטוח הלאומי, החליט לנסוע בעצמו. כדי להבליט את דמותו כמי שעוסק במי דיניות עולמיות.

כאשר פרוץ במרחב המשכר הי פיתאומי היה בנינגראד. אדם מסוג אחר היה עולה על המסוס הראשון, חוזר ארצה. אילו עשה כך, אין ספק שהיה מתמנה עוד באותו שבועי כשרה-הביטוח, עם נכירי הנחת על אשכנז למסור הילק זה לאיש בעל ניסיון ביטחוני.

אולם יגאל אלון הוא אדם אחראי. כל חייו קיבל על עצמו את דין התנועה. את דין הקיבוץ. את דין המשלה. כלומר: את דין ההורים.

כמו האמלט, נסיך דנמארק, הי סס והתלבט.

אלון התקשר עם הארץ ושאל אם עליו לחזור. האיש שהחליט למענו היה ישראל גלילי, האחיותפל הניצחי של הדור. גלילי ביקש ממנו שיישאר בחו"ל. החישוב היה ששיבתם הפיתאומית של ראשי המדינה השוהים בחו"ל (הנשיא ולמן שור שהה בקנדה) תעניק למשכר ממד דרמאטי בל-תיירצוי.

אלון נשאר. כאשר חזר, היה כבר הי משכר הפסיכולוגי הפנימי בשיאו. כרגע האחרון, ביום ד' בשבוע. הסכים אשכול למסור את תיק-הביטחון לאלון. אבל זה היה כבר מאוחר מדי. הלחץ לטובת דיון, שנוצר במוצת הימים ושהגיע לממדים היסטריים היה כבר חזק מדי. תוך 24 שעות הוחלט שדין יהיה שרה-הביטחון. במסגרת ממשלה של ליכוד לאומי.

נדמה כי פרשה זו שברה את אלון. בוודאי כירסמה בו ההכרה כי הוא-עצמו. ביגלל תערובת של הסנסנות, אחריות, מישמעת יתרה וחוסר-החלטה גרם לכך שדיין, הפוך האליל התורני של עם ישראל. אותו דיון שהיה אחד המפקדים הגרועים של תש"ח. שלא הגיע במיל-חמת-העצמות אף לקרטוליו של יגאל הוהר.

מאז ועד מודחמת יום-הכיפורים התנהגו כל חיוו שז אלון כסיומן מאבקו נגד דיון, מאבק מר ורני שני שהגיע לשיאו בדת-ירציוני נכיים, כמו מאבק רבין-פרס האחרי מכין.

מן שרועה, יכול להמשיך באנאלוגיה אלון-האמלט עד הסוף. אביו של האמלט, המלך דויד בן-גוריון, נהרג (מבחינה פור ליטית) על-ידי צמרת מיפלגתו. אמו של האמלט, גולדה, שהיתה שותפה לקנוניה, הגיעה לשילטון. אהבתו האדיפולית הנכזבת של האמלט לאמו מוצאת לה פורקן בשינתאו הלוהטת למאהב (הפוליטי) שלה. דיון, המושל בכיפה.

במחזה על נסיך דנמארק מתים בסוף הכר, וכך ניצחה העלילה מי המשך כאנאלי אבל במחזה זה נסיך גינוסר נשארים הכל כחיים, ואולי זה טראגי עוד יותר. עם הרחת גולדה וריון, כאילו נעלם גם תוכן חיוו של אלון. בהיעדר אויב המעורר-שינאה, כאילו דעי כה רוחו.

כשרה-החץ בממשלת רבין, היה אלון נעדר מעש. רעיון והשראה. הוא לא עשה אף מעשה חשוב אחד. במשך שלוש שנים גורליות, שופעות הזדמנויות למכביר, היתה מדיניותו של אלון מין העתק-פרס מחוק של מדיניות רבין, שהיתה קלושה וחסרת-חזון אף היא.

אחרי שנים כה רבות של המתנה, כאשר היתה לאלון סוף-סוף האפשרות לבצע, ליוום, להוכיח את עצמו, הוא לא היה מסוגל לעשות דבר. הוא איבד את כיש רונותיו הגדולים ביותר, היכולת להקסים את הציבור ולקבץ סביבו עוזרים מוכשי רים ונאמנים. כחוגים רחבים הוא עורר אנטיפאטיה אינסטינקטיבית. ייתכן שגם בעיותיו הגופניות — הטיק העצבני בפניו והתקפי-הלב, הגבילו את כושרו.

כאשר ישב על כיסאו בשבועי שעבר, בפעם האחרונה כשרי החוץ, חרב עליו עולמו. כל מערכת הערכים והסמלים, שהיתה מיסגרת חייו, התנמצה והתרסקה. סינגון

זר, תרבות זרה, הגיעו לשילטון. וכאילו כדי לזרות מלה על סצנייה-מוחז. מינה בגין את משה דיין כשרה-החץ החדש.

הבן של רוזה

ב אותם רגעים אחרונים של חורבן ישב ליד אלון על מושבי הממשלה בכנסת, תלמידו, חברו ומנהיגו, יצחק רבין.

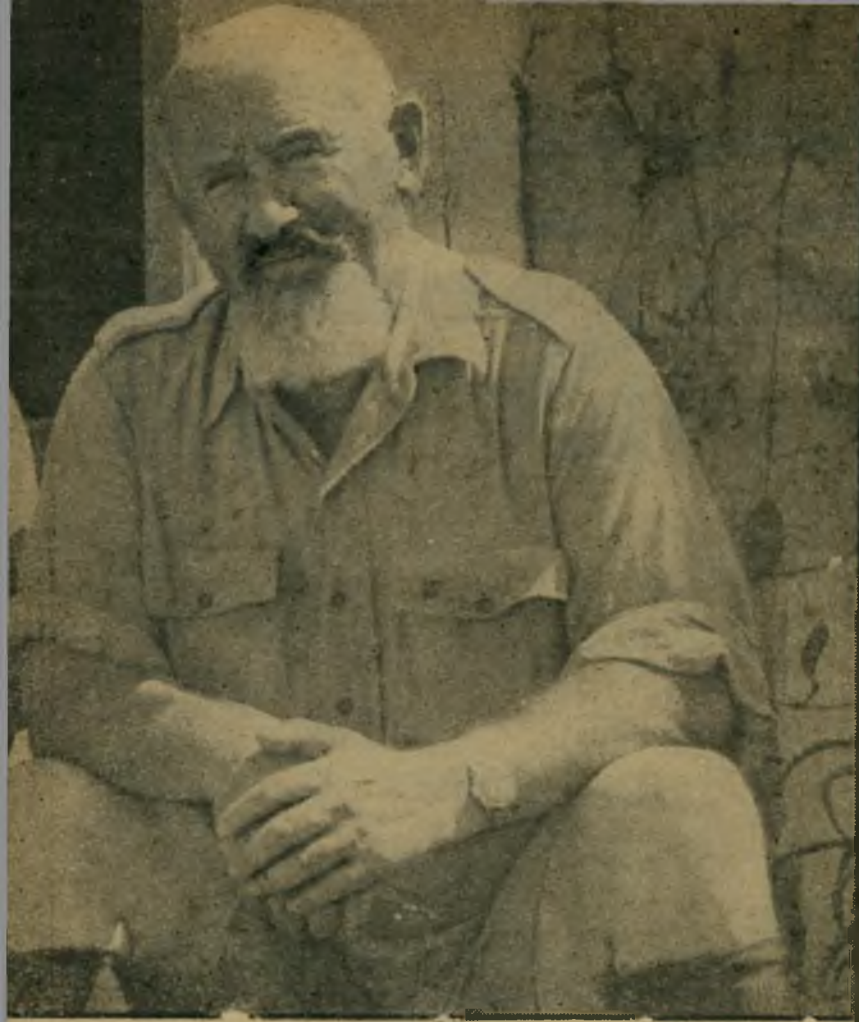
אם דרכו של יגאל אלון מהווה פרשה-הידרונמה, המפמדת את כישו לזנו שז דור, ניתן לומר אותו הי דבר גם על דרכו של יצחק רבין.

רבין אינו דמות טראגית כמו אלון, מפני שהוא טיפוס שונה. בניגוד לאלון האכסטרורטי, שופע הקסם האישי, שהיה תמיד מוקף מיריצים, רבין הוא אינטרוורט. מופנם, מנותק, אדם שהתקשה תמיד כי יצירת יחסים עם אנשים אחרים. אלון היה מפקד, מנהיגם של בני-אדם. רבין היה קצין-מטה, איש-משבה.

אלון ייצג חלק אחד של התכונות הצבי ריות — המעשיות, כושר-האיתור, חדי וותיהיצירה של דור הרואי. רבין ייצג את הצד השני של המטבע — הכושר הפרגמאטי לנתח בעיות ולגבש דרכי-פעור לה לפיתרון. זהו הכושר ה"אנאליטי" המפורסם, שיוחס לו לא-פעם.

שניהם, כל אחד בתחום המיווי חד שלו, הרגישו גם את היכולת וגם את המיגבלות של הדור הי ארצישראלי.

אלון, המנהיג, היה מסוגל להוביל אנ- שים באש ובמים. אך הוא לא היה מסוגל להתמרד נגד הוריו. להנהיג מהפכה, לת- פוס את השילטון. רבין, האנאליטיקן, היה מסוגל לגבש תיאוריה לפיתרון בעיות מעי שיות. אך הוא לא היה מסוגל להרגו מן המוסכמות של הדור הקודם ולפרוץ נתיב מחשבתי חדש.

יצחק שדה, מייסד הכלמ"ח, אחרי מילחמת העצמאות

כאשר הגיע רבין לבסוף לשילטון, כימר עט במיקרה, לא היה מסוגל להנהיג את המהפכה הגדולה, בענייני פנים וחוק. שי מועדה הגיע מומן.

מעולם לא ניתנה דאדם הזדמנות כה נרחבת לשנות את הכר, לפי תוח דף חדש, להוביל את העם כי דרך חדשה. ומעולם לא הוחמצה הזדמנות כצורה כה מוחלטת.

"ממשלת-ההמשך-השינוי" היתה "ממש" לתיהמשך" בלבד. שלא היתה מסוגלת לחדש דבר בשום תחום חשוב, ועל אחת כמה וכמה בתחום החשוב מכל — יחסי ישראל-ערב. כי רבין, הנציג העליון של דורו, היה ונשאר משועבד לחלוטין לתפי- סות ולמושגים הבסיסיים של בן-גוריון ואמו רוזה, העסקנית הקשוחה וחזקת האופי.

קשה להעלות על הדעת טיפוס חיובי יותר מאשר יצחק רבין. הוא אדם אינ- סליגנטי, צנוע, פשוטהליכות. אחראי. בעל רצון טוב, חסר-זדון. בלתי-מסוגל לתככים. התגלמות האדם הישראלי החדש, שהיפעל ציוני נועד ליצור. ודווקא אדם זה ניצח על התמי טטות המערכת הפוליטית. החכי רתית והתרבותית של הדור.

הנסיך השחור

א יאספר שלא להזכיר בהקשר זה את הטיפוס הצברי החריג — שהרי גם החריגה היא חלק מן המערכת שממנה היא חורגת.

משה דיין הוא הנסיך השחור שז הדור. הוא מפמל את כל ערי כי הדור — במהופך.

בדור שגדל כולו על בורכי האחריות הלאומית והמשמעת הסנסונאנית, שאינה זקוקה לביטויים חיצוניים — בלט משה דיין תמיד כהרפתקן חסר-אחריות, פורקי עול ומפרך-חוק. פציעתו, שהפכה מעין סמל מיסחרי, היתה תוצאה של מעשה פויו ובלתי-אחראי. עוד בהיותו קצין צעיר קנה לו שם כמי שמסר את כל המוסכמות המסורתיות של הדור הפורטיני, כבוגר כי חברים וכמפרק מישפחות. בדור שהעלה על נס ערכים של ריעות והברות עד מוות, הפגין אגואיזם קיצוני. מעולם לא היה לו ידיו.

הוא היה אחד מחלוצי השחיתות, שי הפכה לטרטן הדור בימי שקיעתו. העיסוק בארכיאולוגיה, שהפך בדור זה תחביב אופנתי קולקטיבי, הפך אצלו במהרה עסק מיסחרי של מיליונים. ה"סחיבה" התמימה

פני הדור: אנשי הכלמ"ח לפני המילחמה ובמילחמה

